

Lagring kan ske på platta, i container eller i stuka på åkermark där gödseln ska spridas. Hästgödseln lämpar sig väl för lagring i stuka eftersom den innehåller stora mängder strömedel. Hur stallgödsel får lagras regleras via lagar och regler. Man bör kontakta miljökontoret i för att få besked om vilka regler som tillämpas i kommunen.

I försök med snabbkompostering av hästgödsel med olika strömedel vid Wångens Trav och Galoppskola undersöktes effekterna av lagring och kompostering i stuka. Ammoniakförlusterna vid komposteringen var små jämfört med fast nötgödsel. Även förlusterna via läckage till marken var små vilket också har bekräftats vid andra analyser och vid försök med lagring i stuka i Finland.

JTI; Växtnäring i kretslopp

Intresset för hästgödsel som gödselmedel begränsas av att den i jämförelse med andra gödselmedel i regel är fattig på växttillgängligt kväve. Hästgödseln ger däremot ett värdefullt fosfortillskott och bidrar även med andra näringsämnen. På ekologiska gårdar utan djur är detta extra värdefullt då dessa exporterar mycket växtnäring och tär mer på markens förråd än djurgårdar.

Växtnäringsinnehållet i hästgödsel har varit dåligt undersökt. I försök med snabbkompostering i Wången analyserades hästgödseln på växtnäringsinnehåll före och efter kompostering samt användes i ett växtodlingsförsök med grönfoderhavre.

Det bör observeras att det endast är ett års försök som är en början till att öka kunskapen om hur den fungerar. Det är väsentligt att ta tillvara kunskapen från gårdar som har utnyttjat hästgödseln under många år.

Växtnäringsinnehållet i hästgödseln varierar något beroende på strömedel. Det totala

kväveinnehållet varierade i försöket mellan 2-3 kg kväve per ton färskvikt.

Fosforinnehållet var ca 1 kg per ton och kaliuminnehållet varierade mellan 2,5 och 5 kg per ton gödsel. I växtodlingsförsöket hävdade sig hästgödseln väl mot den fasta nötgödseln. Komposteringen verkar också ha haft en positiv effekt för odlingsresultatet. Den direkta kväveeffekten av hästgödsel är inte så stor men vid regelbunden spridning av hästgödsel till åkermark kommer markens kvävelevererande förmåga att höjas på sikt.

Spridning av all stallgödsel regleras via lagstiftning. Valet av spridningstidpunkt påverkas av vilken typ av jordart och i vilken del av landet det gäller. Hästgödseln kan med fördel spridas sent på hösten och plöjas ner inför vårsådd. På lättare jordar är vårspridning lämpligare men detta kräver en väl komposterad gödsel för att minska risken för negativa effekter på grödan. Till våll kan gödseln plöjas ned på hösten eller våren före anläggning. I växande gröda bör man vara noggrann med sönderdelning av gödseln för att garantera en god kvalitet på fodret.

Ekonomi kring olika hanteringsvägar för hästgödsel har undersökts vid JTI och SLU. I arbetet undersöktes kostnader kring lagring på platta, container eller snabbkompostering med slutanvändning på åker, för jordrening eller deponi. Det billigaste alternativet var alltid användning på åker.

Snabbkompostering kräver stora investeringar vilket gör att metoden lämpar sig mer för stora anläggningar som genom komposteringen lättare kan avyttra gödseln. Värdet på gödseln ökar med kompostering eftersom växtnäringsämnen koncentreras.

Under 2001 kommer undersökningar av hästgödsel fortsätta med ett komposteringsförsök i full skala. Vidare planeras odlingsförsök med hästgödsel i hela landet.

Författare: Helena Åkerhielm , 018-30 33 90
helena.akerhielm@jti.slu.se

Lästips!

Miljövänlig hantering av hästgödsel.

Innehåller redovisning av utförda försök med hästgödsel.

Skriven av Staffan Steineck, Lennart Svensson, Marianne Tersmeden, Helena Åkerhielm och Stig Karlsson.

JTI-Rapport, Lantbruk och Industri nr 280.

Finns att hämta på www.jti.slu.se eller beställs via JTI 018-303300

Hästar gödsel och miljö.

Skriven av Staffan Steineck och Christine Jakobsson.

Ges ut av Jordbruksverket

Kan beställas där, 036-155277, 155755, 155175 eller via hemsida www.sjv.se.

Ny version kommer ut våren 2001.

Hästar – gödselhantering.

Innehåller redovisning av utförda försök med hästgödsel

Skriven av Staffan Steineck, Lennart Svensson, Christine Jakobsson, Stig Karlsson och Marianne Tersmeden.

JTI:s Publikationsserie, Teknik i lantbruk nr 82.

Kan beställas via JTI 018-303300

Ekonomiska konsekvenser av olika hanteringssystem för hästgödsel.

Examensarbete av Magnus Hammar.

JTI-Rapport, Lantbruk och Industri nr 279

Finns att hämta på www.jti.slu.se eller beställs via JTI 018-303390

Växtnäring i kretslopp, 2000.

Innehåller redovisning av utförda försök med hästgödsel

Skriven av Staffan Steineck, Arne Gustafsson, Anna Richert Stintzing, Eva Salomon, Åsa Myrbeck, Ann Albihn och Martin Sundberg.

SLU Kontakt nr 11.

Kan beställas på SLU Publikationstjänst 018-671100

Behöver hästen mineralfoder på betet?

Skriven av Christina Planck.

Faktablad nr 2:2000 Hästnäringens miljøråd.

Finns att hämta på Svenska Ridsportförbundets hemsida under Häst och Miljö, www.ridsport.se

Hästnäringens
Kvalitets- och Miljøråd

Hästnäringens Kvalitets- och Miljøråd

Hästsportens Hus

161 89 STOCKHOLM

Tfn 08-627 20 00